

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ”
ВАРНА, БЪЛГАРИЯ**

**ВАРНЕНСКИ
МЕДИЦИНСКИ
ФОРУМ**

том 7, 2018, брой 1

VARNA MEDICAL FORUM
volume 7, 2018, number 1
Medical University of Varna, Bulgaria

ВАРНЕНСКИ МЕДИЦИНСКИ ФОРУМ

том 7, 2018, брой 1

Издание на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор:

проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н.

Ректор на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна

Заместник главни редактори:

проф. д-р Албена Керковска, д.м.

Заместник ректор на на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна

проф. д-р Риналдо Шишков, д.м.н.

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна

Редактори:

проф. д-р Антон Тончев, д.м.н.

Катедра по анатомия, хистология и ембриология, Медицински университет - Варна

проф. д-р Валентина Маджова, д.м.

Катедра по обща медицина и клинична лаборатория, Медицински университет - Варна

проф. Диана Иванова, д.б.н.

Декан на Факултет по фармация, Медицински университет - Варна

проф. д-р Жанета Георгиева, д.м.

Катедра по пропедевтика на вътрешните болести, Медицински университет - Варна

проф. д-р Негрин Негрев, д.м.н.

проф. д-р Радослав Радев, д.м.

Факултет по медицина, Медицински университет - Варна

проф. д-р Стоянка Попова, д.м.

Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването,
Медицински университет - Варна

проф. Виолета Тачева, д.ф.

Катедра по „Славянски езици и комуникации“,
Департамент по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт,
Медицински университет - Варна

проф. д-р Светослав Георгиев, д.м.

Заместник-ректор „Кариерно развитие“, Медицински университет - Варна

проф. д-р Цветан Тончев, д.м.

Факултет по дентална медицина, Медицински университет - Варна

доц. Емануела Мутафова, д.и.

Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет - Варна

доц. д-р Йордан Радков, д.м.

Катедра по вътрешни болести, Медицински университет - Варна

СЪДЪРЖАНИЕ

Георги Тодоров, Чавдар Бъчваров, Георги Вълчев, Никола Колев, Антон Тонев, Валентин Игнатов, Красимир Иванов, Елеонора Димитрова, Николай Цонев, Станимир Сираков - МИНИМАЛНО ИНВАЗИВНИ АБЛАТИВНИ ТЕХНИКИ ПРИ ЗЛОКАЧЕСТВЕНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ЧЕРНИЯ ДРОБ	7
Георги Тодоров, Чавдар Бъчваров, Георги Вълчев, Никола Колев, Антон Тонев, Валентин Игнатов, Красимир Иванов, Елеонора Димитрова, Николай Цонев, Станимир Сираков - ПЕРКУТАННА РАДИОФРЕКВЕНТНА АБЛАЦИЯ ПРИ НЕРЕЗЕКТАБИЛНИ ЧЕРНОДРОБНИ МЕТАСТАЗИ И ХЕПАТОЦЕЛУЛАРЕН КАРЦИНОМ	11
Надежда Хвърчанова, Мариета Георгиева, Бранимир Каназирев - ТЕНДЕНЦИИ В МЕДИКАМЕНТОЗНОТО ЛЕЧЕНИЕ ПРИ ХОСПИТАЛИЗИРАНИ БОЛНИ ПО ПОВОД НА ХРОНИЧНА ОБОСТРЕНА СЪРДЕЧНА НЕДОСТАТЪЧНОСТ СЪС ЗАПАЗЕНА И РЕДУЦИРАНА ФРАКЦИЯ НА ИЗТЛАСКВАНЕ	15
Теменужка Радева-Петкова, Елица Енчева, Иван Донев, Явор Кашлов - ЛЪЧЕЛЕЧЕНИЕ И КЛЕТЪЧНА СМЪРТ. ЗНАЧЕНИЕ НА ВИДОВЕТЕ КЛЕТЪЧНА СМЪРТ ПРИ ЛЪЧЕЛЕЧЕНИЕ НА ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ	21
Николай Цонев, Иван Щерев, Ростислав Манев, Елеонора Димитрова, Драгомир Стоянов, Явор Кашлов, Чавдар Бъчваров, Георги Тодоров, Станимир Сираков, Камелия Братоева - НЕВРОТОКСИЧНОСТ НА ПРОТИВОТУМОРНИ МЕДИКАМЕНТИ	27
Камелия Братоева, Елеонора Димитрова, Николай Цонев, Явор Кашлов, Елена Панайотова, Георги Стоянов, Мария Раданова, Иван Донев - ЕКСПРЕСИЯ НА ЧЕРНОДРОБНИТЕ НМGB1 НИВА ПРИ ФРУКТОЗО-ИНДУЦИРАН МАСТЕН ЧЕРЕН ДРОБ	34
Снежана Спасова, Петър Гевев - КОРЕЛАЦИЯ МЕЖДУ ТУМОРНАТА КОАГУЛАЦИОННА НЕКРОЗА И КЛИНИКО-ПАТОЛОГИЧНИ ПАРАМЕТРИ ПРИ СВЕТЛОКЛЕТЪЧЕН КАРЦИНОМ НА БЪБРЕКА	41
Габриела Кехайова, Снежана Златева, Петко Маринов - ИНТРАВЕНОЗНИТЕ ЛИПИДНИ ЕМУЛСИИ - НОВ МЕТОД ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ОСТРИ МЕДИКАМЕНТОЗНИ ИНТОКСИКАЦИИ С ЛИПОФИЛНИ ЛЕКАРСТВА	47
Милена Божкова, Теменуга Стоева, Васил Божков, Цветелина Попова-Костадинова, Росен Маджов - ЕТИОЛОГИЧЕН СПЕКТЪР И ЧУВСТВИТЕЛНОСТ КЪМ АНТИБИОТИЦИ НА ВОДЕЩИТЕ БАКТЕРИАЛНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ОСТЪР ХОЛАНГИТ	52
Елеонора Желева, Мергюл Халилова, Виолета Йотова, Дарина Крумова, Надежда Илиева, Надежда Димитрова, Дарина Златкова, Марин Маринов, Яна Бочева - ЛЕЧЕНИЕ НА ТЕТАНУС В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ С $MgSO_4$ - ПОЛЗИ И РИСКОВЕ	59
Евгения Владева, Марияна Михайлова, Дафина Бачева, Илия Тодоров - НАШИЯТ ОПИТ В ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ДЪЛБОКИ ОСЦИЛАЦИИ (DEEP OSCILLATION [®]) ПРИ РАННАТА РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ПАЦИЕНТИ С АЛОПЛАСТИКА НА КОЛЯННА СТАВА	66
Евгения Владева - СИНДРОМ НА КАРПАЛНИЯ КАНАЛ И БРЕМЕННОСТ	71
Йордан Йорданов, Бинна Ненчева, Зарка Стойчева - КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПЪРВИЧНА ОТКРИТОЪГЪЛНА ГЛАУКОМА	74
Йордан Йорданов, Бинна Ненчева, Зарка Стойчева - КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПЪРВИЧНА ОТКРИТОЪГЪЛНА ГЛАУКОМА В ЗАВИСИМОСТ ОТ ПРОВЕДЕНОТО ЛЕЧЕНИЕ	78
Десислава Русева, Петя Ангелова - ПСИХОЛОГИЧНАТА ПОДКРЕПА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ТРЕНИРОВКИТЕ С ТЕЖЕСТИ ПРИ МНОЖЕСТВЕНА СКЛЕРОЗА, ПРИСТЪПНО-РЕМИТЕНТНА ФОРМА (РАБОТА ПО СЛУЧАЙ)	82
Румен Константинов, Цонко Паунов, Миглена Коларова, Елияна Иванова, Анка Баева, Антоанета Костова - ПРИЛОЖНАТА ДЕЙНОСТ ПО ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИЯ НАДЗОР НАД КЪРЛЕЖОВОПРЕНОСИМИТЕ ИНФЕКЦИИ ВЪВ ВАРНЕНСКА ОБЛАСТ НА Р. БЪЛГАРИЯ	87

Румен Константинов, Анна Кирчева, Анка Баева - СПЕКТРАЛЕН ЕПИДЕМИОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ НА ИНФЕКЦИОЗНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ, ЛЕКУВАНИ В ИНФЕКЦИОЗНА КЛИНИКА – ВАРНА ЗА ПЕРИОДА 2015-2017 ГОДИНА _____	92
Миглена Коларова, Румен Константинов, Цонко Паунов, Анна Кирчева, Анка Баева - СРАВНИТЕЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ЕПИДЕМИЧНИЯ ПРОЦЕС ПРИ HIV ИНФЕКЦИЯТА В ЕВРОПА, БЪЛГАРИЯ И ВАРНЕНСКА ОБЛАСТ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2008-2017 Г. _____	98
Добринка Дамянова - ПОВЕДЕНЧЕСКИ И СОЦИОДЕМОГРАФСКИ РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ЗЪБЕН КАРИЕС ПРИ ДЕЦА ОТ 3 ДО 6 ГОДИНИ _____	103
Добринка Дамянова - ЗАЩИТНИ ФАКТОРИ ОТ РАЗВИТИЕТО НА ЗЪБЕН КАРИЕС ЗА ДЕЦА ОТ 3 ДО 6 ГОДИНИ _____	108
Гергана Иванова, Христина Арнаутска, Зорница Вълчева, Илияна Атанасова, Радосвета Андреева - СОЦИОДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЕЦА С ИЗМЕНЕНИЯ В РОТАЦИЯТА НА ГОРЕН ПЪРВИ МОЛАР ПРИ СМЕСЕНО СЪЗЪБИЕ _____	112
Ирена Георгиева, Теодора Таргова, Сирма Ангелова - ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПАРОДОНТАЛНИЯ БИОТИП – TRAN МЕТОД – ВАРИАЦИИ В СЪОТНОШЕНИЕ С ВЪЗРАСТТА И ПОЛА _____	117
Ирена Георгиева, Теодора Таргова, Сирма Ангелова, Добринка Дамянова - ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЛИНИЯТА НА УСМИВКАТА И ВАРИАЦИИ В СЪОТНОШЕНИЕ С ВЪЗРАСТТА И ПОЛА _____	124
Милена Георгиева, Радосвета Андреева - РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЗЪБНИЯ КАРИЕС ПО ГРУПИ ЗЪБИ ЗА ДЕЦА НА ВЪЗРАСТ 12-18 ГОДИНИ В ГРАД ВАРНА _____	131
Десислава Димитрова, Радосвета Андреева, Мариана Димова-Габровска - ТЕНДЕНЦИИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ПРОТЕТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ _____	136
Десислава Димитрова, Радосвета Андреева, Мариана Димова-Габровска - ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕСТЕТИЧНО КОРОНКОВО ПРОТЕЗИРАНЕ В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ _____	141
Десислава Константинова, Анна Ненова-Ногоалчева, Петя Печалова, Даниела Андонова - ОСОБЕНОСТИ НА ДЪВКАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПРЕДИ И СЛЕД ЕКСТРАКЦИЯ НА ЧАСТИЧНО ИМПАКТИРАНИ ТРЕТИ ДОЛНОЧЕЛЮСТНИ МОЛАРИ СПОРЕД САМООЦЕНКАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ _____	146
Ани Атанасова - КАЧЕСТВА, КОИТО ТРЯБВА ДА ПРИТЕЖАВА УСПЕШНИЯ ЗЪБОТЕХНИК _____	152
Теодора Димитрова, Дарина Христова, Станиела Порожанова - КОНСУМАЦИЯ НА КАФЕ СРЕД РАБОТЕЩИ ПРИ СМЕНЕН И НОЩЕН ТРУД _____	157
Теодора Димитрова, Росица Чамова - ПРОУЧВАНЕ НА ХРАНИТЕЛНИТЕ НАВИЦИ СРЕД РАБОТЕЩИ ПРИ РАЗЛИЧНИ НИВА НА ПСИХОЕМОЦИОНАЛНО НАПРЕЖЕНИЕ _____	164
Бонка Минкова, Мария Рохова - НАГЛАСИ И ПРЕДПОЧИТАНИЯ НА ФАРМАЦЕВТИТЕ ПРИ ПРЕДЛАГАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ДОБАВКИ _____	169
Мария Вълканова - ВЪРХУ НЯКОИ СПЕЦИАЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕС, КАСАЕЩИ ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ В КАЧЕСТВОТО ИМ НА ДЛЪЖНИЦИ _____	174
Мария Вълканова - ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ЛЕЧЕНИЕ НА ЛИЦАТА ПО ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО И ПРИНУДИТЕЛНИ МЕДИЦИНСКИ МЕРКИ ПО НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС – ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ И РАЗГРАНИЧЕНИЕ _____	178
Светослав Гаров, Димитър Гугутков, Вълчин Гаров - НЕПЪЛНОЛЕТИЕ И ИЗВЪНБРАЧНА РАЖДАЕМОСТ _____	183
Светослав Гаров - РАЗВИТИЕ НА ЗДРАВНАТА ГРАМОТНОСТ _____	187
Мария Пантелеева, Христианна Романова - МЯСТО И ЗНАЧЕНИЕ НА „МЕДИЦИНА НА БЕДСТВЕНИТЕ СИТУАЦИИ“ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТ ФАКУЛТЕТА ПО ФАРМАЦИЯ _____	192
Указания за авторите _____	197

CONTENTS

Georgi Todorov, Chavdar Bachvarov, Georgi Valchev, Nikola Kolev, Anton Tonev, Valentin Ignatov, Krasimir Ivanov, Eleonora Dimitrova, Nikolay Conev, Stanimir Sirakov - MINIMALLY INVASIVE ABLATIVE TECHNIQUES OF LIVER TUMORS _____	7
Georgi Todorov, Chavdar Bachvarov, Georgi Valchev, Nikola Kolev, Anton Tonev, Valentin Ignatov, Krasimir Ivanov, Eleonora Dimitrova, Nikolay Conev, Stanimir Sirakov - RADIOFREQUENCY ABLATION OF UNRESECTABLE PRIMARY AND METASTATIC HEPATIC MALIGNANCIES _____	11
Nadezhda Hvarchanova, Marieta Georgieva, Branimir Kanazirev - MEDICAMENT THERAPY TENDENCIES IN HOSPITALIZED PATIENTS WITH CHRONIC ACUTE HEART FAILURE WITH PRESERVED AND REDUCED EJECTION FRACTION _____	15
Temenuzhka Radeva-Petkova, Elitsa Encheva, Ivan Donev, Yavor Kashlov - RADIOTHERAPY AND CELL DEATH. SIGNIFICANCE OF CELL DEATH PATTERNS IN THE RADIOTHERAPY OF CANCER PATIENTS _____	21
Nikolay Conev, Ivan Shterev, Radoslav Manev, Eleonora Dimitrova, Dragomir Stoyanov, Yavor Kashlov, Chavdar Bachvarov, Georgi Todorov, Stanimir Sirakov, Kameliya Bratoeva - NEUROTOXICITY OF CANCER AGENTS _____	27
Kameliya Bratoeva, Eleonora Dimitrova, Nikolay Conev, Javor Kashlov, Elena Panajotova, George Stoyanov, Mariya Radanova, Ivan Donev - EXPRESSION OF HEPATIC HMGB1 LEVELS IN FRUCTOSE-INDUCED FATTY LIVER _____	34
Snezhana Spasova, Peter Ghenev - CORRELATION BETWEEN COAGULATIVE TUMOR NECROSIS AND CLINICOPATHOLOGIC PARAMETERS IN CLEAR CELL RENAL CELL CARCINOMA 41	
Gabriela Kehayova, Snezha Zlateva, Petko Marinov - INTRAVENOUS LIPID EMULSIONS - A NEW METHOD FOR THE TREATMENT OF ACUTE INTOXICATIONS WITH LIPOPHILIC DRUGS _____	47
Milena Bozhkova, Temenuga Stoeva, Vasil Bozhkov, Tsevetelina Popova-Kostadinova, Rossen Madjov - ETIOLOGICAL SPECTRUM AND SUSCEPTIBILITY TO ANTIBIOTICS OF THE LEADING BACTERIAL CAUSATIVE AGENTS OF ACUTE CHOLANGITIS _____	52
Eleonora Zheleva, Mergyul Halilova, Violeta Iotova Darina Krumova Nadezhda Ilieva, Nadezhda Dimitrova, Darina Zlatkova, Marin Marinov, Yana Bocheva - TREATMENT OF TETANUS IN CHILDHOOD WITH MGSO4 - BENEFITS AND RISKS _____	59
Evgeniya Vladeva, Mariyana Mihailova, Dafina Bacheva, Iliya Todorov - OUR EXPERIENCE WITH USING DEEP OSCILLATIONR IN EARLY REHABILITATION OF PATIENTS WITH ARTHROPLASTY OF THE KNEE JOINT _____	66
Evgeniya Vladeva - CARPAL TUNNEL SYNDROME AND PREGNANCY _____	71
Yordan Yordanov, Binna Nencheva, Zarka Stoycheva - QUALITY OF LIFE FOR PATIENTS WITH PRIMARY OPEN-ANGLE GLAUCOMA _____	74
Yordan Yordanov, Binna Nencheva, Zarka Stoycheva - QUALITY OF LIFE FOR PATIENTS WITH PRIMARY OPEN-ANGLE GLAUCOMA DEPENDING ON THE CONDUCTED TREATMENT _____	78
Desislava Ruseva, Petya Angelova - PSYCHOLOGICAL SUPPORT AND EFFECTIVENESS OF RESISTANCE AND POWER TRAINING WITH THE RELAPSING-REMITTING MULTIPLE SCLEROSIS (RRMS) POPULATION (WORK CASE) _____	82
Rumen Konstantinov, Tsonko Paunov, Miglena Kolarova, Eliyana Ivanova, Anka Baeva, Antoaneta Kostova - THE APPLIED ACTIVITY IN THE EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE OF TICK-BORNE INFECTIONS IN THE VARNA REGION OF THE REPUBLIC OF BULGARIA _____	87
Rumen Konstantinov, Anna Kircheva, Anka Baeva - SPECTRAL EPIDEMIOLOGICAL ANALYSIS OF INFECTIOUS DISEASES TREATED IN THE CLINIC OF INFECTIOUS DISEASES IN VARNA FOR THE PERIOD 2015-2017 _____	92

Miglena Kolarova, Rumen Konstantinov, Tsonko Paunov, Anna Kircheva, Anka Baeva - COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE EPIDEMIC PROCESS OF THE HIV INFECTION IN EUROPE, BULGARIA AND THE VARNA REGION FOR THE PERIOD 2008-2017 _____	98
Dobrinka Damyanova - BEHAVIORAL AND SOCIO-DEMOGRAPHIC RISK FACTORS FOR THE DEVELOPMENT OF DENTAL CARIES IN CHILDREN FROM 3 TO 6 YEARS OF AGE _____	103
Dobrinka Damyanova - PROTECTIVE FACTORS AGAINST THE DEVELOPMENT OF DENTAL CARIES FOR CHILDREN FROM 3 TO 6 YEARS OF AGE _____	108
Gergana Ivanova, Hristina Arnautska, Zornitsa Vulcheva, Iliana Atanasova, Radosveta Andreeva - THE INFLUENCE OF SOCIO-DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS ON MAXILLARY FIRST MOLAR DEROTATION IN CHILDREN WITH MIXED DENTITION _____	112
Irena Georgieva, Teodora Targova, Sirma Angelova - PERIODONTAL BIOTYPE ASSESSMENT - PROBE TRANSPARENCY METHOD - VARIATIONS IN RELATION TO AGE AND SEX _____	117
Irena Georgieva, Teodora Targova, Sirma Angelova, Dobrinka Damyanova - SMILE LINE - ASSESSMENT AND VARIATIONS IN RELATION TO AGE AND SEX _____	124
Milena Georgieva, Radosveta Andreeva - CARIES DISTRIBUTION BY TEETH GROUPS AMONG 12-18-YEAR-OLD CHILDREN IN VARNA _____	131
Desislava Dimitrova, Radosveta Andreeva, Mariana Dimova-Gabrovska - TRENDS IN THE APPLICATION OF PROSTHETIC TREATMENT IN CHILDREN _____	136
Desislava Dimitrova, Radosveta Andreeva, Mariana Dimova-Gabrovska - APPLICATION OF AESTHETIC CROWNS IN CHILDREN PATIENTS _____	141
Desislava Konstantinova, Anna Nenova-Nogalcheva, Petia Pechalova, Daniela Andonova - PATIENTS' SUBJECTIVE ASSESSMENT OF THE MASTICATORY PROCESS PRIOR TO OR AFTER EXTRACTION OF PARTIALLY IMPACTED MANDIBULAR THIRD MOLARS _____	146
Ani Atanasova - PERSONAL QUALITIES OF THE SUCCESSFUL DENTAL TECHNICIAN _____	152
Teodora Dimitrova, Darina Hristova, Staniela Porozhanova - COFFEE CONSUMPTION AMONG NIGHT AND SHIFT WORKERS _____	157
Teodora Dimitrova, Rositsa Chamova - STUDY OF EATING BEHAVIOR OF WORKERS WITH DIFFERENT OCCUPATIONAL PSYCHO-EMOTIONAL FACTORS _____	164
Bonka Minkova, Maria Rohova - PHARMACISTS' ATTITUDES AND PREFERENCES IN OFFERING FOOD SUPPLEMENTS _____	169
Maria Valkanova - ON SOME SPECIAL CONDITIONS OF THE CIVIL PROCESS, REGARDING MEDICAL ESTABLISHMENTS IN THEIR CAPACITY AS DEBTORS _____	174
Maria Valkanova - MANDATORY TREATMENT OF PEOPLE UNDER THE HEALTH ACT AND FORCED MEDICAL MEASURES UNDER THE PENAL CODE - BASIC SITUATIONS AND DISTINCTION _____	178
Svetoslav Garov, Dimitar Gugutkov, Valchin Garov - UNDERAGE PARENTS AND EXTRAMARITAL BIRTH RATE _____	183
Svetoslav Garov - DEVELOPMENT OF HEALTH LITERACY _____	187
Maria Panteleeva, Hristianna Romanova - POSITION AND SIGNIFICANCE OF DISASTER MEDICINE IN THE EDUCATION OF STUDENTS AT THE FACULTY OF PHARMACY _____	192